

Poetų apdainuotas smėliakalnis rašytojo Antano Vienuolio kūryboje ir kultūrinėse iniciatyvose

Anykščių kultūrinės atminties puoselėtojas A. Vienuolis ypač mėgo poetų įkvėpimo kalną – mūzų buveinę – ir dažnai jame lankėsi, į jį, dar vadinamą Anykščių Sachara, rašytojas dažnai kopė ne tik vienas, su artimaisiais, bet su miestiečiais ir turistais. A. Vienuolio sprendimu ir rūpesčiu kalvos viršūnė buvo parinkta Jono Biliūno kapo su didingu paminklu memorialui. Ši kalva rašytojo Vienuolio jaunystėje buvusi plika, pustoma vėjo, be medžių, nuo jos rašytojas grožėdavęsis plačiai atsiveriančiomis Anykščių apylinkėmis. Jo senatvėje kalnas apaugo pušelėmis, vis labiau paslėpdamas nuo kalvos atsiveriantį gamtovaizdį ir tapo pušynu.

Būtent Vienuolis paliudijo ir ypatingą tos smėlio kalvos svarbą A. Baranausko ir K. Kairio poezijos gimimui. Jo liudijimu, sekmadieniais prie kalno susirinkusį Anykščių jaunimą į gimtinei sugrįžę seminaristai Baranauskas ir Kairys išmokė dainuoti tik ką sukurtą „Dainu dainelę“ ir „Dienelė brėkšta“, o vėliau ir „Anykščių šilelį“, kitus dainuojamus A. Baranausko kūrinis. Vienuolio atsiminimai yra pirmasis įvardinimas, kad šis legendinis smėlio kalnas yra Anykščių literatūros genezės vieta ir pirmųjų anykštėnų poetų įkvėpimo šaltinis.

Rašytojas A. Žukauskas-Vienulis su dukra Laima, žentu Albinu Ruigiu ir žento brolienė Aleksandra Ruigiene ant Liudiškių kalvos. 1943 06 16
Nežinomas fotografas. A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

Nežinomas fotografas. Liudiškių kalva Anykščiuose. 1956
Nežinomas fotografas. A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

Nežinomas fotografas. Liudiškių kalva Anykščiuose. 1956
Nežinomas fotografas. A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

A. Žukauskas-Vienulis su Vilniaus universiteto studentais kopia į Liudiškių kalvą. 1950 05 13
Fot. Ona Sedelskytė. A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus